

Det glædede mig, at det ærede Medlem ikke talte som Ordfører paa sit Partis Begne, hvilket man jo ellers kunde have troet efter den Stilling, han har indtaget i sit Parti og i denne Sal. Men da det ærede Medlem udtrykkelig erklærede, at han ikke gjorde det, skal jeg tale til ham i hans Egenstaaelse af Ordfører for sig selv alene og maatte for de Meningsfæller, som han har, men som ikke officielt have givet ham deres Tilslutning. Jeg skal kun dvæle ved et Par af de Ting, det ærede Medlem fremdrog. Det ærede Medlem sagde, at der slet ingen Trang er til en Skolelov, for vi have jo i de senere Aar faaet vore Højskoler, vore Realskoler, vore Landbrugsskoler og vore Aftenkoler forbedrede. Ja, det have vi ganske vist, men naar man ved, at det er et Faktum, at paa vore Højskoler, Realskoler og Landbrugsskoler komme i det væsentlige kun de mere velhavende — jeg siger: i det væsentlige, for der kommer ogsaa fattigfolk paa Højskolerne —, saa at det altsaa kun er en lille Part af Befolkningen, der kommer paa disse Skoler, synes jeg, at det er et daarligt Argument at føre i Marken for, at vi ikke trænge til nogen Skolelov. Vi vide jo udtrykkelig, at Almuens Børn ikke komme paa disse Skoler, og at de ikke faa anden Undervisning end den, de ere henviste til i Folkefolen, og naar man ser paa Smaaafviks Lær her i Landet, synes jeg derfor, at det er et daarligt Argument at føre i Marken mod en Skolelov, at vi have forbedret vore Højskoler, Realskoler og Landbrugsskoler. Det ærede Medlem sagde, at Reformen vilde koste 2 Millioner Kr. om Aaret. Det ærede Medlem erkendte selv, at han ikke kunde føre noget Bevis for dette Tals Rigtighed. Det sandsynlige er vel, at de 1,490,000 Kr., som nævntes i Regeringsforslaget fra i Fjor, ville slaa rigeligt til, thi der skal ikke efter det nu foreliggende Forslag bygges saa mange ny Skoler som efter Regeringens Lovforslag. Se vi lænere ud i Fremtiden, vil Beløbet ganske vist stige, det skal jeg indrømme; det er noget, Udviklingen vil føre med sig. Nu sagde altsaa det ærede Medlem: Det vil koste 2 Millioner Kr., og det, at man giver 2 Millioner Kr. til denne Sag, kan hindre andre Ting. Ja, jeg indrømmer, at naar man giver 2 Millioner Kr. til et Formaal, kan man ikke bruge de samme Penge til et andet Formaal. Selv Børn kunne forstaa, at naar de give 5 Ore ud til Vbler, kunne de ikke bagefter bruge de samme Penge til Væser. Men naar man mener, at det er formaalstjæligt at udgive disse Penge, synes jeg, at det ikke er nødvendigt at undersøge, hvor mange andre Ting man ogsaa kunde bruge

disse Penge til. I alt Fald gør det ærede Medlems Anvisning paa, at man kunde sænke Vandstanden i Stadil og Ringløbing Fjorde for nogle af disse Penge, ikke noget Indryk paa mig lige saa lidt som hans Henvisning til de bagerste Olbryggerier, der i Fjor skulde have faaet 1,800,000 Kr. Jeg ved ikke af, at de bagerste Olbryggerier i Fjor have faaet en eneste Ore. Saa vidt jeg kan skønne, have de i hvert Fald intet faaet ved Lovgivningsmagtens Hjælp. Det er en ren og stærk Paastand, at det, at Olstatten i Fjor ikke blev optrævet med sit fulde Beløb, 10 Kr. pr. Td., skulde være særlig til Fordel for de bagerste Olbryggerier. Saa vidt jeg ved, er hele den Byrde, som blev paalagt ved Olstatten's Indførelse, kommen til at hvile paa Forbrugerne. Jeg tror ikke, at Olbryggerne bære nogen Del af Skatten, det er Forbrugerne, der maa betale den, og vil man forhøje Olstatten, skulle nok de rige Olbryggere, som der tales saa meget om, vide at stubbe Skatten over paa Forbrugerne. Det er jo saaledes med alle Skatter, at de rige nok skulle vide at undgaa dem, medens de fattige komme til at bære dem. Men der er ingen Grund til at dvæle ved det her, thi dette Spørgsmaal har jo saa uendelig lidt med Skoleloven at gøre. Det ærede Medlem talte flere Gange i sit Foredrag om, at Lærerne skulde have noget, de skulde have en Lønningsforbedring, ja, det ærede Medlem vilde endog give en Lønningslov. Undertiden vilde han give Lærerne en Paastønnelse, vel sagtens i rede Penge og ikke i en Folkegave, bestaaende af et Ur med Dingeldangel, som hænger ned paa Maven, eller hvad som helst andet. Han talte om, at der skulde gives en Lønningslov, men jeg synes, det er det flætteste Standpunkt at staa paa, at give Pengene ud til rene og store Lønninger, som man ikke faar noget synderligt for. Jeg synes, at naar man vil se paa Befolkningens Interesse, maa man være taknemmelig for, at Lovforslaget anvender største Parten af Pengene direkte til Skolevæsenets Forbedring. Lærerne kunde godt være tjente med ikke at faa en Lønningslov, for de ville efterhaanden faa deres Forbedring paa Finansloven. De ere en Gang kommen ind paa Finansloven, og de ville blive der saa længe, til vi faa en Skolelov. Hverken Regeringen eller det andet høje Ting eller dette Ting kan staa imod paa dette Punkt. Saa er der foreslaaet en Forhøjelse af 200,000 Kr., og jeg gad nok se, hvem det vil være med til at stemme disse Penge ud — det ærede Medlem vil heller ikke være med dertil. I Aarens Lov skulle Lærerne altsaa nok faa deres Penge.